

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«КҮЗКӘЙАВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«26» апрель 2021 ел

Күзкәй авылы

№ 4/1

**Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрендәге 9/1 номерлы каары белән
кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Күзкәйавыл жирлеге»
муниципаль берәмлеке уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту туринда
(икенче укылыш)**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары
туринда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Муниципаль
берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, Татарстан Республикасында жирле
үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре
туринда» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы
Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә туринда» 2004 елның 28
июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы
Тукай муниципаль районы Күзкәйавыл жирлеге уставының 20, 95-97 статьялары
нигезендә муниципаль берәмлек Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрендәге 9/1 номерлы
каары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
«Күзкәйавыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставына тубәндәге үзгәрешләрне һәм
өстәмәләрне кертергә:

1.1. Уставның 5 статьясы 1 өлешенә тубәндәге эчтәлектәге 20 пунктны
өстәргә:

«20) Россия Федерациясе гражданнары законнары нигезендә рөхсәтsez төзелгән
корылманы сүтү туринда каар, рөхсәтsez төзелгән корылманы сүтү туринда каар
яки аны жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре, территорияне
планлаштыру документлары яки федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш
объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән билгеләнгән капитал төзелеш
объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларына туры
китерү туринда каар кабул итү.»;

1.2. Уставның 5 статьясына тубәндәге эчтәлектәге 3 өлешне өстәргә:

«3. «Жирлекнең жирле үзидарә органнары тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен
гамәлгә ашыру өчен федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында
билгеләнгән тәртиптә, бу максатларга бүлеп бирелгән матди ресурслар һәм финанс

чаралары чикләрендә җаваплылыкка ия. Тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру дәүләт контролендә. Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны контролъдә тоту шартлары һәм тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.»;

1.3. Уставның 6 статьясы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 16, 17 пунктларны өстәргә:

«16) полиция участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәрнең күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорына торак урыны бириү;

17) алкогольдән, наркотиктан яки башка токсинлы матдәләрдән исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.»;

1.4. Уставка түбәндәге эчтәлектәге 15.1 статьясын өстәргә:

«15.1 статьясы. Инициатив проектлар

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яки жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуку бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча жирлек яисә аның өлешенә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатында жирле администрациягә инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем һәм жирле ижтимагый үзидарә органнары, авыл жирлеге старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны жирлек Советының норматив хокукий акты белән киметелергә мөмкин. Проект инициаторы булу хокукуы авыл жирлеге Советының норматив хокукий акты нигезендә шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алыш баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle чыгымнары алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, планлаштырылган инициатив түләүләрдән тыш, жирлек бюджеты акчалары күләмен күрсәту;

8) жирлек Советының норматив хокукий актында билгеләнгән тәртип нигезендә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак жирлек территориясен яисә аның өлешенә күрсәтү;

9) жирлек Советының норматив хокукий актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициатив проект, аны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәнче, инициатив проект турында фикер алышу, аның жирлек яки аның өлеше халкы мәнфәгатьләренә туры килүен, инициатив проектны тормышка ашыруның максатка ярашлылыгын билгеләү, шулай ук гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау турында карап кабул итү максатында гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициатив проектны карау мөмкин.

Авыл жирлеге Советының норматив-хокукий акты белән гражданнарның инициатив проектны хуплау турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә күздә тотылырга мөмкин.

Проект инициаторлары инициатив проектны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәнде, аңа гражданнар жыены, жыелышы яки конференцияләре беркетмәсен, гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яки) жирлек яки аның өлеше халкының инициатив проектны хуплавын раслаучы имза кәгазыләрен теркиләр.

5. Авыл жирлеге Башкарма комитетына инициатив проект керту турында мәгълүмат жирлек Башкарма комитетына инициатив проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тукай муниципаль районның рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча урнаштырылырга һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләрне үз эченә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар жирлек Башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында аларны тәкъдим итү срогын курсәтеп (ул биш эш көненнән дә ким булмаска тиеш) хәбәр итәләр. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яше тулган жирлектә яшәүче жибәрергә хокуклы. Авыл торак пунктynyң гражданнарга әлеге мәгълүмат авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш. Авыл жирлеге Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм жирлек бюджеты турында карап белән тиешле максатларга каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә һәм (яки) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турында карапга үзгәрешләр керту) нигезендә аның буенча эшне дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очракларда инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карап кабул итә:

- инициатив проектны керту һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары таләпләренә, әлеге Уставка туры килмәве;
- жирле үзидарә органнарында кирәkle вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау, аларны формалаштыру чыганагы булып инициатив түләүләр саналмый;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;
- инициатив проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Авыл жирлеге Башкарма комитеты әлеге статьяның 7 өлеше 5 пунктында караптакта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яки дәүләт органы каравына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле мәгълүматлар составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яки) башка норматив хокукий акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлеше таләпләре кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә, конкурс нигезендә сайлап алганда, коллегиаль орган (комиссия) инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин итelerгә тиеш.

13. Проект инициаторлары, жирлек территориясендә яшәүче, гражданнар жыены, жыельышы яки конференциясе белән вәкаләт бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән башка затлар инициатив проектны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган формаларда ижтимагый контролльдә тотарга хокуклы.

14. Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектны карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средствонарыннан файдалану, кызыксынган затларның аны тормышка ашыруды милек һәм (яки) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тукай муниципаль районның рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча урнаштырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Авыл жирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнын соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тукай муниципаль районның рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча урнаштырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Авыл торак пункттарында гражданнарга әлеге мәгълүмат абыл торак пункттары старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.»;

1.5. Уставның 16 статьясы 9 өлешенә түбәндәгә эчтәлектәге 7 пунктны өстәргә:

«7) инициатив проект турында фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

1.6. Уставның 16 статьясына түбәндәгә эчтәлектәге 10.1 өлешен өстәргә:

«10.1. Территориаль иҗтимагый үзидарә органнары инициатив проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.»;

1.7. Уставның 19 статьясы 6 өлешенә түбәндәгә эчтәлектәге 6 пунктны өстәргә:

«6) абыл торак пункттарында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициатив проект керту турында инициатива белән чыгарга хокуклы.»;

1.8. Уставның 21 статьясы 1 өлешендә «һәм жирле үзидарә житәкчеләренең эшчәнлеге» сүzlәреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүzlәрен өстәргә;

1.9. Уставның 21 статьясы 5 өлешенә түбәндәгә эчтәлектәге абзацны өстәргә:

«Инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшькә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатында гражданнар жыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгелән.»;

1.10. Уставның 23 статьясы 1 өлешенә түбәндәгә эчтәлектәге абзацны өстәргә: «- Татарстан Республикасы законы нигезендә, жирлек составына керүче торак пункт территориясе өлешендә торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарын үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча.»;

1.11. Уставның 23 статьясы 3 өлешендә «торак пункт» сүzlәреннән соң «(яисә аның территориясенең бер өлеше)» сүzlәрен өстәргә;

1.12. Уставның 23 статьясына түбәндәгә эчтәләтәге 3.1 өлешен өстәргә:

«3.1. Әлеге Уставның 23 статьясы 1 өлеше бишенче абзацында каралган гражданнар жылены кименде 10 кеше булган торак пункт территориясенең тиешле

өлешендә яшәүчеләр инициативасы буенча жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Жирлек составына керүче торак пункт территориясенең үзара салым акчаларын керту həm алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

1.13. Уставның 24 статьясы 2 өлешенә тубәндәге эчтәлектәге жөмләне өстәргә:

«Гражданнарның инициатив проектны хуплавы турында фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәрелгән сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яки аның өлешендә яшәүче уналтынчы яшькә житкән халкы катнашырга хокуклы.»;

1.14. Уставның 24 статьясы 3 өлешенә тубәндәге эчтәлектәге 3 пунктны өстәргә:

«3) инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яки аның өлешендә яшәүче уналтынчы яшькә житкән халкы – әлеге инициатива проектын хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен.»;

1.15. Уставның 24 статьясы 5 өлеше беренче абзацында «жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.» сүzlәреннән соң «Гражданнар арасында сораштыру үткәрү өчен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Тукай муниципаль районның рәсми сайтын файдаланырга мөмкин.» жөмләсен өстәргә.

1.16. Уставның 24 статьясы 5 өлешенә тубәндәге эчтәлектәге 6 пунктны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Тукай муниципаль районның рәсми сайтыннан файдаланып, гражданнарны сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

1.17. Уставның 24 статьясы 7 өлеше 1 пунктында «жирлекнең жирле үзидарә органнары» сүzlәреннән соң тубәндәге сүzlәрне өстәргә: яки жирлек халкы» сүzlәрен өстәргә;

1.18. Уставның 31 статьясы 2 пунктына тубәндәге эчтәге абзацны өстәргә:

«Дайми булмаган нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, жирлек Советы депутатына бер айга өч эш көненә эш урынын (вазыйфасын) саклау гарантияләнә.»

1.19. Уставның 50 статьясы 1 өлеше 3 пунктына тубәндәге эчтәлектәге абзацны өстәргә:

- Россия Федерациясе гражданнары законнары нигезендә рөхсәтsez төzelгән корылманы суту турында карап, рөхсәтsez төzelгән корылманы суту турында карап яки аны жирдән файдалану həm төzelеш алыш бару кагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары яки федераль законнарда билгеләнгән капитал төzelеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән билгеләнгән капитал төzelеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларына туры китерү турында карап кабул итә.»;

1.20. Уставың 50 статьясы 2 өлешенә түбәндәгे эчтәлектәге абзацларны өстәргә:

«- полиция участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәрнең күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорына торак урыны бирә;

- алкогольдән, наркотиктан яки башка токсинлы матдәләрдән исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәту һарадарын гамәлгә ашыра.»;

1.21. Уставың 60 статьясы 3 өлешен яңа редакциясендә бәян итәргә:

«3. Дисциплинар жәзаларны қуллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.»

1.22. Уставка түбәндәгә эчтәлектәге 90.1 статьясын өстәргә:

«90.1. статьясы. Инициатив проектларны тормышка ашыруны финанс һәм башка яктан тәэммин итү

1. Уставың 15.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан тәэммин итү чыганагы булып җирлек бюджеты турында каарда инициатив проектларны гамәлгә ашыру өчен каралган бюджет ассигнованиеләре, шул исәптән җирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин итү максатында бирелгән инициатив түләүләр һәм (яки) бюджетара трансферлар тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә гражданнарның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелгән юридик затларның ирекле рәвештә туләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә конкрет инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатында җирлек бюджетына күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Эгәр дә инициатив проект гамәлгә ашырылмаган булса, инициатив түләүләр аларны җирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыруучы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатында файдаланылмый торган инициатив түләүләрнең калдыгы барлыкка килгән очракта, әлеге түләүләр аларны җирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыруучы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш.

Аларны җирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыруучы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе җирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Әлеге каарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә юнәлтергә.

3. Әлеге каарны Күзкәйавыл җирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка игълан итәргә.

4. Әлеге каарны районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында урнаштырырга.

5. Элеге карап үтэлешен контрольдэ тотуны законлылык һэм хокук тэргибэе буенча дайми комиссиягэ йөклөргэ.

Муниципаль берэмлек Башлыгы
Совет рэисе

Э.Р. Гэрэев